

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Világ- és összehasonlító irodalom mellékszak

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLT2204 Világirodalom-történet (középkor és reneszánsz)							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Farmati Anna egyetemi adjunktus							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Farmati Anna egyetemi adjunktus							
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	2	2.6 Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DS
							A tantárgy jellege (kötelező/választ-ható/faktultatív)	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					18
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	56				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, vetítő, laptop, alkalmmilag hangszórók, internet
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, vetítő, laptop, alkalmmilag hangszórók, internet

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1 Az általános nyelvészeti, irodalomelméleti és összehasonlító világirodalmi fogalmak megfelelő használata</p> <p>C1.1 A fogalmak meghatározása, az általános nyelvészeti, az irodalomelméleti és a komparatistikai szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete.</p> <p>C1.2. A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása.</p> <p>C4. 1Különböző szövegek és kontextusok összefüggései, szövegelemzési technikák alkalmazása. Egy irodalmi szöveg különböző értelmezési szempontok szerinti megközelítése,</p>
Általános kompetenciák	<p>CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	•
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	•

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető előadás: az európai középkor, Kelet és Nyugat kultúrája, a bizánci irodalom. Szerzők: Palamasz Szent Gergely, Simon új Teológus; Apokrif irodalom. Digénisz Akritisz	Problémafelvetés és a hallgatók tájékozottságának, érdeklődési irányainak felmérése. Tájékozódás a térben és időben. Szemléltetés, magyarázat, összehasonlítás	Térképek, szövegek, antológiák használata.
2. Latin nyelvű irodalom „kettős kódja” Nyugaton a korai középkorban. Elméleti irodalma hét szabad művészet, a bibliai allegorézis. Szerzők: Alkuin, Orléans-i Theodulf, Beda Venerabilis	Előadás. Fogalomtisztázás, magyarázat; az előadásnak vannak interaktív mozzanatai.	Reprezentatív szövegek kiválasztása
3. Anyanyelvű irodalom: történelemkoncepciók és a történelem narratívumai: gesta, regényes gesta, hagiográfia-életrajz és királytükör (Roland-ének, Szent Grál-mondakör)	Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár	A hallgatóknak ajánlatos legalább a soron következő primér anyag olvasmányélményé nek birtokában érkezniük az előadásra.
4. Mítoszok és allegóriák – a verses regény más változatai: Trisztán és Izolda, Rózsaregény(ek), A róka regénye	Előadás, elbeszélés. Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár	
5. Trubadúrköltészet, udvari kultúra: a provanszál líra. Minnesang, Minnesänger – udvari kultúra germán területen; Walther von der Vogelweide.	Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár	

6. A szláv népek első irodalmi alkotásai: történetírás, hagiográfia (bolgár, orosz és cseh szövegek): Cirill és Metód (Konsztantin Preszlavszki): Előhang, Igor-ének, Boldog Magyar Mózes legendája, Szent Vencel legendája	Tájékozódás, szemléltetés. Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár	
7. Kolostori műveltség és irodalom (a német misztika szerzői, <i>via triplex</i>); egy kevésbé kanonikus misztikus könyv: <i>A Megnemismert Felhője</i>	Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, megbeszélés, szövegkommentár, párhuzamok megfigyelése, következtetések.	
8. A keretes elbeszélés elhúzódó divatja: Boccaccio, Chaucer, Navarrai Margit, Mme de Gomez, Geoffroy Chaucer	Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár, összehasonlítás	
9. Dante életműve mint középkori szintézis. Elméleti művei: kulcsok az <i>Isteni színjáték</i> hoz	Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár	
10. Újra az antik örökségről: a humanizmus és a reneszánsz dráma az itáliai városállamokban (Machiavelli: Mandragóra)	Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár, megbeszélés.	
11. Thomas More, Erasmus – és az igaz filológia tudománya, reform és „ortodoxia”	Fogalomtisztázás, magyarázat, szemléltetés. Megfigyeltetés, szövegelemzés	
12. François Rabelais és a reneszánsz szatíra	Fogalomtisztázás, elbeszélés, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár	
13. Kora modern eposzváltatok: Torquato Tasso, John Milton	Előadás, elbeszélés, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár	
14. Sztoikus és platonikus hatások: a meditatív (metafizikus) költészet; John Donne; összegzés, kitekintés	Fogalomtisztázás, magyarázat. Megfigyeltetés, szövegkommentár, megbeszélés	

Bibliográfia:

1. Adamik Tamás: Latin irodalom a középkorban, 6-13 század I – III., A keresztény Európa születése, Kalligram, Pozsony, 2014 – 2022
2. Arnold Angenendt: A kora középkor: a nyugati kereszténység 400-tól 900-ig, Bp., 2008.
3. Jacques Le Goff: Omul medieval, Iasi, 1999
4. Jacques le Goff: Középkori hősök és csodák, Európa, Bp., 2012
5. Adamik Tamás: Latin irodalom a középkorban, 6-13 század I – III., A keresztény Európa születése, Kalligram, Pozsony, 2014 – 2022
6. Sz. Jónás Ilona: Sokszínű középkor: természet, társadalom, kultúra a középkori Európában, Bp., 2010.
7. Ann W. Astell: The Song of Songs in the Middle Ages, London, 1990.
8. Kurt Ruh: A nyugati misztika története, Bp., 2006.
9. Paul Zumthor: Încercare de poetică medievală, București., 1983.

10. Pál József: „Silány időből az örökkévalóba”: Az *Isteni színjáték* nyelvi és tipológiai szimbolizmusa, Szeged, 1997.
11. Jean Delumeau: *Reneszánsz*, Bp., 1997.
12. Mihail Bahtyin: François Rabelais művészete, a középkor és a reneszánsz népi kultúrája, Bp., 2002.
13. Zink Stanesco: *A középkori regény története az európai irodalomban*, Palimpszeszt, 2000
- További ajánlott bibliográfia az előadások prezentációinak a végén ill. a Teams-ben megosztva.

8.2 Szeminárium

	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Ismerkedés, olvasmányok, követelmények megbeszélése, bevezetés a tanulmányozandó korszakok néhány sajátosságába. Rövid szövegelemzés tanári vezetéssel.	A hallgatók megismertetése a medievisztika és reneszánsz-kutatás diszciplináris sajátosságaival, problémafelvetéseivel. A szemináriumsorozat célja, hogy segítse a „nyelvtanulást”: a maitól eltérő alkotás- és gondolkodásmód, nyelv- és motívumhasználat megértését, alakítsa a róla való szakszerű beszédképességet.	
2. Az európai népek első szövegelemzéi. Nyelvek, kultúrák, műfajok.	Tájékozódás a középkori Európa irodalmi között. Projekt.	
3. Szent Ágoston, <i>Vallomások</i> . Egy megtéréstörténet kulturális és eszmetörténeti hátterei	Annak a narrációnak nyomkövetése, ahogyan az antik hagyományokon sajátosan keresztény értékrendű irodalom alakul. Arra vállalkozó hallgató vitaindítót tart és megszervezi a csoport munkáját (feladatlapok).	
4. A <i>fin' amor</i> poétikája a trubadúrköltészetben – verselemző szeminárium	(A szövegeket és értelmezési szempontokat a csoporttal közösen választjuk ki)	
5. Shakespeare szonettjei – verselemző szeminárium vagy egy választott dráma elemzése	(A szövegeket és értelmezési szempontokat a csoporttal közösen választjuk ki)	
6. Létértelmezés és politikai allegória: Milton, <i>Az elveszett paradicsom</i>	Kiselőadás, szövegértelmezés, vita	
7. Montaigne és az esszé. A szemlélődő szkeptikus filozófiája és sajátos műfaja	Tematikus szövegek kiválogatása Szövegmagyarázatok, elemzések Párhuzamok: Descartes és Montaigne szövegeinek összevetése.	
Bibliográfia		

1. Peter Brown: Az európai kereszténység kialakulása: 200–1000, Bp., 1999.
2. Peter Brown: Szent Ágoston élete, Bp., 2003.
3. Klaniczay Gábor: Európa ezer éve I-II., Bp. Osiris, 2004
4. Szabics Imre: A trubadúrok költészete, Bp., 1995. Szabics Imre: Platonizmus és trubadúrköltészet = Hommages à Kulin Katalin, szerk. Halász Katalin, Bp., 1997, 248–262.
5. Ittész Gábor és Péti Miklós: „Milton Trough The Centuries” Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
6. Bradbrook, M.C. Shakespeare. The Poet in his World. London: Weidenfeld and Nicolson, 1978
7. Péti Miklós: „Mosolygott minden”: az antik nevetés visszhangjai Milton *Elveszett Paradicsom*ában: <http://etal.hu/kotetek/antik-nevetes-2015/peti-mosolygott-minden/> (2023.03.24.)
8. Hörcher Ferenc: Az én tükrei Montaigne esszéiben és Rembrandt saját kezű arcképein = Perspektíva és érzékelés a kora újkorban. Észlelet . Gondolat Kiadó, Budapest, pp. 217-242

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban A megadott vizsgafeladatra koncentráció Az érvelés logikája	vizsga	66%
10.5 Szeminárium	(1.) A vitaindító, a beszélgetés moderálásának és a szemináriumi tematika kifejtésének értékelése, (2.) egyénileg elkészített szövegelemző dolgozat. A témaválasztás lehetőleg a hallgató saját ötlete alapján történjék, de a kidolgozás előtt egyeztetni kell a szemináriumvezetővel.	A kiválasztott szöveg értelmezésének relevanciája, problémaérzékenység, eredetiség, pontos és érthető fogalmazásmód, adekvát fogalomhasználat, a dolgozat strukturáltsága, szakszerű idézés és hivatkozás, helyesírás. Ezekon kívül a végső szemináriumi jegybe nagymértékben beleszámít a felkészültség, az aktív részvétel, az önálló véleményformálás és érvelésmód.	34 %

10.6 Minimális követelmények

- A kötelező szakirodalom elolvasása; Tíz primér szövegről készült jegyzet bemutatása
- Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett)
- a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani
- 7-8 oldalas dolgozat/esszé megírása

A kitöltés időpontja	Az előadásért felelős tanár aláírása	A szemináriumért felelős tanár aláírása
2024.04.15.		

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITAT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.16.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje